

Załącznik do zarządzenia nr 3 Rektora Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie z dnia 17 stycznia 2023 r.

Strategia dostępności Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Wprowadzenie

Polityka spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027 zakłada wdrożenie postanowień Konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217), zwanej dalej „Konwencją”.

Zgodnie z jej założeniami, do grona osób niepełnosprawnych zaliczyć należy te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami¹.

Jednym z kluczowych obszarów Konwencji jest edukacja, a w jej ramach – szkolnictwo wyższe. Państwa, które są sygnatariuszami Konwencji zobowiązały się, że zapewnią włączający system kształcenia umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym, zmierzające do:

- 1) pełnego rozwoju potencjału oraz poczucia godności i własnej wartości, a także wzmocnienia poszanowania praw człowieka, podstawowych wolności i różnorodności ludzkiej;
- 2) rozwijania przez osoby z niepełnosprawnościami ich osobowości, talentów i kreatywności, a także zdolności umysłowych i fizycznych, przy pełnym wykorzystaniu ich możliwości;
- 3) umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami efektywnego udziału w wolnym społeczeństwie.²

Realizując ww. idee państwa sygnatariusze dążą do zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami dostępu do powszechnego szkolnictwa wyższego, szkolenia zawodowego, kształcenia dorosłych i możliwości uczenia się przez całe

¹ Art. 1 Konwencji.

² Art. 24 ust. 1 Konwencji.

życie, bez dyskryminacji i na zasadzie równości z innymi osobami. W tym celu zagwarantują, że zapewnione będą racjonalne usprawnienia dla osób z niepełnosprawnościami³. Wypełnienie tych zobowiązań wymaga wprowadzenia zasad dostępności, rozumianej jako właściwość środowiska (przestrzeni fizycznej, infrastruktury cyfrowej, produktów, usług), która pozwala osobom z trudnościami funkcjonalnymi (fizycznymi, poznawczymi) na korzystanie z niego na zasadzie równości z innymi.

Dostępność jest dla wielu osób warunkiem prowadzenia niezależnego życia i uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym państwa, społeczności lokalnej, szkoły czy miejsca pracy. O ile dostępność zapewnić należy wszystkim, to w codziennym życiu jej brak jest dostrzegany głównie przez osoby o szczególnych potrzebach, tj. – zgodnie z definicją określoną w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240), zwaną dalej „ustawą o zapewnieniu dostępności” – osoby, które ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajdują, muszą podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przewyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Najliczniejszą grupę osób ze szczególnymi potrzebami stanowią osoby z niepełnosprawnościami. Polskie uczelnie, a wśród nich Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, zwana dalej „SGH”, wdrażają zasady dostępności, mające na celu stworzenie warunków architektonicznych czy komunikacyjnych, jak również pokonywanie barier o charakterze mentalnym w społeczności akademickiej.

Dla utrzymania pozytywnego trendu i stworzenia jej członkom ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, prawdziwie równych szans, konieczne jest przyjęcie i wdrożenie strategii dostępności, której celem będzie zwiększenie dostępności fizycznej, technicznej i administracyjnej struktur Uczelni, podniesienie świadomości, wiedzy i umiejętności środowiska akademickiego SGH w zakresie tworzenia treści dydaktycznych, nauczania i obsługi osób o różnorodnych potrzebach oraz kształtowanie wrażliwości i otwartości społeczności akademickiej na problemy jakich doświadczają te osoby w dostępie do dydaktyki i badań.

³ Art. 24 ust. 5 Konwencji.

Strategia dostępności Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, zwana dalej „Strategią dostępności”, opracowana została zgodnie z zasadami określonymi w Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, stanowiącej załącznik do uchwały nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia dokumentu Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030 (Dz. U. poz. 218), będącej narodowym planem wdrażania Konwencji.

Strategia dostępności jest narzędziem realizacji postanowień Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni oraz Karty Różnorodności. SGH, która jest sygnatariuszem obu dokumentów, zobowiązała się tym samym między innymi do upowszechniania idei równości, różnorodności, tolerancji oraz respektowania i chronienia praw człowieka w odniesieniu do całej społeczności akademickiej i jej otoczenia. Oznacza to prowadzenie otwartego dialogu z osobami o szczególnych potrzebach i dążenie do zapewnienia dostępności każdemu, niezależnie od trudności funkcjonalnych, w tym stopnia i rodzaju niepełnosprawności.

Strategia dostępności rozszerza założenia Strategii rozwoju Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie na lata 2022-2030, stanowiącej załącznik do uchwały nr 87 Senatu SGH z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie strategii rozwoju Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie na lata 2022-2030, w której to podkreśla się wśród kluczowych wartości szacunek (rozumiany jako życzliwe, godne i równe traktowanie) oraz współpracę (rozumianą jako budowanie dobrych relacji opartych na zaufaniu i wzajemnym wsparciu, aby tworzyć wspólnotę).

Strategia dostępności przygotowana została w oparciu o przepisy ustawy o zapewnianiu dostępności, ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. poz. 848 oraz z 2022 r. poz. 1002), ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. 558, 1700 i 1812), a także Programu rządowego Dostępność Plus 2018-2025 oraz główne cele określone w projekcie „Opracowanie projektu ustawy wdrażającej Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych o proponowanej nazwie: Ustawa o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnością wraz z Oceną Skutków Regulacji i uzasadnieniem, jak też propozycji zmian legislacyjnych podążających za nową ustawą”, realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (Działanie 2.6: Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia

społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych; Oś Priorytetowa II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji).

Obszary strategiczne

Strategia dostępności dotyczy sześciu obszarów strategicznych:

- 1) infrastruktura architektoniczna;
- 2) infrastruktura cyfrowa;
- 3) proces kształcenia;
- 4) badania naukowe, dydaktyka i doskonalenie zawodowe;
- 5) polityka zakupowa;
- 6) kształtowanie postaw oraz poszerzanie wiedzy środowiska akademickiego w zakresie dostępności.

1. Cele operacyjne w obszarze „infrastruktura architektoniczna”

Realizacja celów operacyjnych w obszarze „infrastruktura architektoniczna” zapewni dostępność Uczelni poprzez uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnianie.

Cel operacyjny 1.1: Planowanie, projektowanie i przygotowywanie nowych inwestycji infrastrukturalnych w oparciu o zasady projektowania uniwersalnego tj. zadbanie o to, aby były one dostępne dla wszystkich, w największym możliwym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalnego dostosowania.

Cel operacyjny 1.2: Usunięcie istniejących barier architektonicznych, a także zapobieganie ich powstawaniu.

Cel operacyjny 1.3: Zapewnienie dostępności dotychczasowej infrastruktury SGH w taki sposób, by spełniała co najmniej minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Miernik: udział w infrastrukturze SGH przestrzeni, która spełnia wymagania dostępności architektonicznej.

2. Cele operacyjne w obszarze „infrastruktura cyfrowa”

Realizacja celów operacyjnych w obszarze „infrastruktura cyfrowa” przyczyni się do zapewnienia możliwości korzystania z serwisów SGH i publikowanych w nich treści w jak największym zakresie wszystkim użytkownikom – na zasadzie równości, bez względu na niepełnosprawność czy występowanie innej szczególnej potrzeby. Dostępność cyfrowa strony internetowej i aplikacji mobilnej oznacza zapewnienie ich funkcjonalności, kompatybilności, postrzegalności i zrozumiałości.

Cel operacyjny 2.1: Planowanie, projektowanie i przygotowywanie nowych inwestycji z obszaru „infrastruktura cyfrowa” w oparciu o zasady projektowania uniwersalnego, tj. zadbanie o to, aby zapewnić dostępność cyfrową przy tworzeniu i zamawianiu nowych treści, stron internetowych, aplikacji webowych lub aplikacji mobilnych.

Cel operacyjny 2.2: Zwiększenie dostępności aktualnych stron internetowych i publikowanych treści w oparciu o obowiązujące wytyczne dostępności cyfrowej dla standardu WCAG 2.1 i jego aktualizowanych wersji.

Cel operacyjny 2.3: Zwiększenie dostępności narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) wykorzystywanych w procesie kształcenia, w tym w szczególności tworzących platformę e-sgh.

Cel operacyjny 2.4: Przygotowanie i wdrożenie standardu dostępności cyfrowej dokumentów publikowanych w serwisach SGH.

Miernik: liczba systemów, serwisów i aplikacji SGH zgodnych ze standardem WCAG 2.1 i jego aktualizowanymi wersjami.

3. Cele operacyjne w obszarze „proces kształcenia”

Realizacja celów operacyjnych w obszarze „proces kształcenia” przyczyni się do zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz stworzenia im warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia oraz do Szkoły Doktorskiej w SGH, kształceniu na studiach oraz w Szkole Doktorskiej w SGH, a w szczególności zapewniających im możliwość wypełniania obowiązków akademickich i korzystania z prawa na zasadzie równości dla wszystkich

uczestników procesu kształcenia, bez względu na ich stan zdrowia oraz specyfikę kształcenia.

Cel operacyjny 3.1: Zwiększenie dostępności procesu rekrutacji poprzez zapewnienie równych szans na przyjęcie do SGH wszystkim kandydatom na studia.

Cel operacyjny 3.2: Zwiększenie dostępności procesu kształcenia zgodnie z wymaganiami studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, wynikającymi ze szczególnych potrzeb, a związanymi z niwelowaniem napotkanych barier i trudności funkcjonalnych.

Cel operacyjny 3.3: Racjonalizacja procesu kształcenia z punktu widzenia efektywnego wyrównywania szans wszystkich uczestników tego procesu, w tym osób ze szczególnymi potrzebami, gwarantująca zachowanie najwyższych akademickich standardów.

Cel operacyjny 3.4: Promocja aktywizacji zawodowej między innymi studentów, doktorantów i absolwentów ze szczególnymi potrzebami.

Miernik: poziom satysfakcji uczestników procesu kształcenia w zakresie jego dostępności, ustalany na podstawie corocznej ankiety.

4. Cele operacyjne w obszarze „badania naukowe, dydaktyka i doskonalenie zawodowe”

Realizacja celów operacyjnych w obszarze „badania naukowe, dydaktyka i doskonalenie zawodowe” przyczyni się do zwiększenia dostępności prowadzenia działalności naukowej i dydaktycznej dla pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych w SGH oraz rozwoju zawodowego wszystkich pracowników SGH.

Cel operacyjny 4.1: Zwiększenie dostępu do elastycznej formy pracy, zwłaszcza dla pracowników ze szczególnymi potrzebami.

Cel operacyjny 4.2: Zwiększenie wsparcia technologicznego i metodycznego, zapewniającego włączanie i zwiększanie zaangażowania pracowników ze szczególnymi potrzebami w procesy badawcze i dydaktyczne.

Cel operacyjny 4.3: Budowanie kultury dostępnych badań naukowych, której głównym elementem będzie uwzględnianie potrzeb pracowników ze szczególnymi potrzebami na każdym etapie procesu badawczego.

Cel operacyjny 4.4: Rozwijanie oferty form doskonalenia zawodowego pozwalających na podnoszenie kompetencji oraz samorozwój pracowników SGH.

Miernik: liczba osób ze szczególnymi potrzebami prowadzących zajęcia dydaktyczne i uczestniczących w projektach naukowych, realizowanych w SGH oraz biorących udział w oferowanych i/lub dofinansowywanych przez SGH formach doskonalenia zawodowego.

5. Cele operacyjne w obszarze „polityka zakupowa”

Realizacja celu operacyjnego w obszarze „polityka zakupowa” przyczyni się do uwzględnienia dostępności w planowanej i prowadzonej przez SGH działalności, w szczególności przy zawieraniu umów finansowanych lub współfinansowanych ze środków publicznych.

Cel operacyjny 5.1: Uwzględnienie warunków służących zapewnieniu dostępności w postępowaniach o zamówienia publiczne prowadzone w SGH.

Miernik: udział postępowań zakupowych uwzględniających kryteria dostępności w ogólnej liczbie postępowań zakupowych prowadzonych przez SGH.

6. Cele operacyjne w obszarze „kształtowanie postaw oraz poszerzanie wiedzy środowiska akademickiego w zakresie dostępności”

Realizacja celów operacyjnych w obszarze „kształtowanie postaw oraz poszerzanie wiedzy środowiska akademickiego w zakresie dostępności” przyczyni się do zbudowania i umocnienia w społeczności akademickiej kultury otwartości na inkluzywność, różnorodność i niepełnosprawność.

Cel operacyjny 6.1: Prowadzenie stałych lub okazjonalnych kampanii uświadamiających i uwrażliwiających na specyfikę niepełnosprawności, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb i właściwych form wsparcia.

Cel operacyjny 6.2: Wypracowanie dobrych praktyk dotyczących komunikacji i współpracy z osobami ze szczególnymi potrzebami.

Cel operacyjny 6.3: Wdrożenie systemu szkoleń dla środowiska akademickiego SGH, uwrażliwiających i przygotowujących do współpracy z osobami ze szczególnymi potrzebami.

Cel operacyjny 6.4: Powołanie Rady społecznej składającej się z przedstawicieli osób z niepełnosprawnościami reprezentujących społeczność akademicką SGH. Celem działania Rady będzie konsultowanie oraz inicjowanie działań za rzecz zwiększania dostępności w SGH.

Miernik: stopień świadomości społeczności akademickiej SGH w zakresie problemów i potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz form ich wsparcia, ustalany na podstawie corocznej ankiety.

System wdrażania i monitorowania

Monitorowanie realizacji Strategii dostępności pozwoli na rzetelną ocenę stanu jej wdrożenia, a także zarządzanie zaplanowanymi w niej działaniami.

Stan realizacji celów ujętych w Strategii dostępności będzie podlegał stałej ocenie przez Biuro do spraw Dostępności i Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami.

Monitoring będzie prowadzony poprzez sprawozdawczość i cykliczny przegląd realizacji celów oraz konsultacje z reprezentantami osób ze szczególnymi potrzebami, funkcjonujących w środowisku Uczelni.